

Journalist klandras inte för att en intervjuad person namngivits mot sin vilja

En intervjuad person namngavs mot sin vilja i en nyhetsartikel och anmälde journalisten till Journalistförbundets yrkesetiska nämnd (YEN) som valde att inte klandra journalisten.

Beslut den 9 juni 2021

Journalistförbundets Yrkesetiska nämnd beslutade vid sitt möte den 9 juni 2021 att inte klandra den journalist som anmäls för att i en nyhetsartikel publicerad i mars 2021 ha namngett den intervjuade trots löfte om anonymitet.

Artikeln publicerades i tidningens nätupplaga.

Bakgrund:

Anmälaren blev utifrån sitt yrke och sin kunskap på området intervjuad på telefon för en nyhetsartikel i ett aktuellt och kontroversiellt ämne. Eftersom frågan, enligt anmälaren, "väcker många känslor hos folk överlag" förklarade sig denne vilja vara anonym.

Trots det fanns namnet med när artikeln publicerades.

Vidare är anmälaren kritisk till att inte ha "blivit erbjuden att läsa igenom artikeln och komma med synpunkter", men hävdar samtidigt inte att journalisten lovat det.

När artikeln sedan publicerades uppger anmälaren att hen fick ta emot runt åttio kommentarer i sociala medier, varav flera var hofulla. Hen kontaktade då redaktionen varpå namnet några timmar efter publiceringen togs bort i artikeln.

Anmälaren menar att om hen fått vara anonym i artikeln och "blivit erbjuden att få läsa igenom materialet innan det blev publicerat då hade jag sluppit få otäcka hot...".

Journalisten har, enligt anmälan, brutit mot de yrkesetiska reglerna 7 och 8:

7: Visa särskild hänsyn mot ovana intervjupersoner. Upplys den intervjuade om huruvida samtal och annat material är avsett för publicering. Var försiktig med att återge uttalanden och annat material som icke-offentliga personer har publicerat i sociala medier.

8: Tillmötesgå rimliga önskemål från intervjuade personer om att i förväg få veta hur och var deras uttalanden återges

Journalisten å sin sida tillbakavisar att hen skulle lovat anmälaren att få vara anonym.

"Om jag gör en intervju i ett känsligt ämne och jag bedömer att intervjupersonen är medieovan brukar jag fråga om personen vill vara anonym. Men i detta fallet bedömde jag att XX är medievan, efter att ha medverkat i våra artiklar tidigare och dessutom med namn. Därför frågade jag inte om XX ville vara anonym".

Journalisten framhåller därefter sina rutiner vid anonymitet:

”När en intervjuperson är anonym i en text är jag alltid noga med att gå igenom vad jag kommer att skriva om personen, för att inte oavsiktligt avslöja honom eller henne. Detta är en rutin som jag har haft i alla år som reporter”.

Nämndens bedömning:

Ingen av parterna ifrågasätter att ett anonymitetslöfte ska hållas - vilket nämnden instämmer i och som dessutom följer av tryckfrihetsförordningen. Men med utgångspunkt i det som framkommer i anmälan så står ord mot ord, och nämnden kan inte slå fast vad som lovats eller inte.

Vad nämnden kan konstatera är att anmälaren tidigare vid några tillfällen medverkat i samma tidning och i samma ämne, och då framträtt med sitt namn. Därmed kan anmälaren inte anses ha varit omedveten om hur tidningen presenterar sitt nyhetsmaterial i en sådan här fråga. Fast samtidigt vill nämnden i sammanhanget uppmärksamma att hot och trakasserier i sociala medier tyvärr blir allt vanligare i samband med publiceringar, något anmälaren säger sig ha blivit utsatt för efter att artikeln publicerats. Vi förstår det obehag det innebär för den som drabbas, allrahelst om man inte är en offentlig person. Därför vill nämnden understryka vikten av att som journalist, när man rapporterar i känsliga ämnen, vara extra noga med att försäkra sig om att den som intervjuas accepterar att framträda med namn och/eller bild. Att bända intervjuer är ett sätt att säkra vad som sagts och överenskommits. För som det står i den yrkesetiska regeln nummer 7 är det extra viktigt att visa hänsyn mot ovana intervjupersoner.

Slutligen, på en punkt är anmälare och anmäld överens. Det gäller hur tidningen agerade när anmälaren vände sig till redaktionen för att få bort namnet i den nätpublicerade artikeln. Inom några timmar var namnet borttaget. Vilket, menar nämnden, visar att redaktionen och journalisten agerat både snabbt och professionellt.

Nämndens beslut:

Nämnden finner inte att journalisten i sitt arbete brutit mot de yrkesetiska reglerna 7 eller 8.